

Příloha k protokolu o SZZ č.

Diplomant: **Jitka Mikasová**

Vysoká škola: PF JU České Budějovice

Katedra: společenských věd

Aprobace: ČJ -OV

Datum odevzdání posudku: 15. 5. 2007

Recenzent diplomové práce

Mgr. Martin Kvapil

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Didaktické pojetí hry v občanské výchově

.....
(téma)

Tento posudek se přikládá k diplomové práci na téma „*Didaktické pojetí hry v občanské výchově*“, jejíž autorkou je *Jitka Mikasová*.

Již v úvodu je nutné konstatovat, že si autorka zvolila velmi nosné téma a uchopila je nejen v rovině teoretické, ale i s odkazem na svou pedagogickou praxi.

Text práce je členěn na jednotlivé kapitoly a podkapitoly. Autorka se tak systematicky zamýšlela nad didaktickým pojetím hry, což je pro její další pedagogické působení jedinečná startovací pozice v systému autoevaluace učitelství.

Autorka se zabývá pojetím smysluplné aplikace didaktické hry ve výchovně vzdělávacím procesu a důkladně se zamýšlí nad jejími pravidly (kapitola 1), které jsou „nedílnou součástí didaktické hry“. V souvislosti se současnými změnami ve školství hrají zřetelně formulovaná pravidla nezastupitelnou roli jako konkrétní kritéria v procesu autoevaluace. Pozitivním rysem autorčina přístupu k prvku soutěživosti v didaktické hře je její snaha o citlivý přístup k hodnocení a odměňování žáků jak výborných, tak i průměrných. Podporuje tak myšlenku vyváženosti různých faktorů: pozitivní přínos hry, soutěživý duch, uvolnění aktérů, zábavnost hry apod.

Významnou součástí autorčina zamyšlení nad hrou v procesu působení na žákovu osobnost je simulace (kapitola 2), prožitková výchova (kapitola 3) a dramatické a akční hry (kapitola 6). Tyto fenomény spolu úzce souvisí a jejich komplexní pojetí je výzvou pro další autorčinu učitelskou dráhu. Autorka upozorňuje na povrchnost „akcionismu“, který je pro soudobé prostředí žáků typický, nachází adrenalin ve všedních činnostech, které jsou také významným faktorem spolupráce a sdílení prožitků. V souvislosti s prožitkovou výchovou připomeňme smysl adaptačních kurzů vhodných zejména pro rozvoj a upevňování sociálních, personálních a komunikativních kompetencí. Autorka i v této oblasti určitě využije své rozvíjené poznatky a zkušenosti.

Za polemické považují autorčino pojetí dramatické hry (podkapitola 6.1.1), neboť zde konstatuje, že „pozitivním prvkem her je, že je při nich legrace.“ Dramatická hra, pojímáme-li ji v systému dramatické výchovy, umožňuje v rámci strukturovaného dramatu zabývat se velmi vážnými tématy např. z oblasti interpersonálních vztahů. A pokud je uchopíme životně pravdivě, prvek legrace ustupuje. Autorce nelze však zároveň upřít její výraznou snahu o pojetí hry, tedy i hry dramatické, ve smyslu hodnotové činnosti, stimulující představivost, zacílenosti aktivit, odkrývání bohatosti myšlenek. To dokumentuje zasvěceným popisem pestré škály herních činností (kapitola 4, 6 7 a zejména 10), z něhož je zřetelně patrné její nadoborové zaměření tolik důležité pro rozvíjení životních dovedností žáků v rovině komplexnosti okolního reálného světa.

Velice zajímavé je autorčino zamyšlení nad volbou her (kapitola 8), neboť podporuje žákovu účast na výběru hry jako strategie výchovy a výuky. Žákovu interakci podmiňuje věkem. Doplňme, že rozhoduje i žákova zkušenost se samotným systémem začlenění her do procesu výchovy a výuky v dané škole. Pokud je v tomto duchu žák veden již od 1. třídy, zejména na vyšším stupni je na ni lépe připraven. Autorka se v této souvislosti také zamýšlí nad využitím her na II. stupni (kapitola 10) – zaměřuje se na postavení žáka v herních aktivitách a na kreativitu učitele.

Autorka na základě osobní zkušenosti vyvozuje významný pro své další pedagogické působení závěr: „Myslím si, že o nový přístup by se měli několikrát pokusit, všechno nezaujme a nevyjde hned na první pokus.“ – Děkuji autorce za tento názor, který jí samotné dozajista ulehčí vstup do současných změn v českém školství. Doporučuji jí zabývat se teorií a praxí dramatické výchovy ve směru hledání způsobů, jak důkladněji proniknout do podstaty různých problémů. To se zejména týká kvalitní mezilidské komunikace nebo tolerantních (pro)sociálních vztahů.

Připomeňme si autorčino zhodnocení cíle své diplomové práce: „...děti se v občanské výchově opravdu více naučí, pokud se použije ve výuce určitá forma hry...“

Předložená diplomová práce inspiruje tedy k zamyšlení nad následujícími otázkami:

- Zacílená hra prohlubuje poznání. Poutavě řízená hra aktivizuje žáka. Jaké životní dovednosti (klíčové kompetence) smysluplná hra rozvíjí?
- Hra má svá pravidla. Hodnocení se také řídí pravidly. Jaká kritéria jsou nutná pro hodnocení žáka v systému herních aktivit?
- V našich školách není klasifikace známkou jedinou formou hodnocení. Jak je možné uplatnit různé způsoby hodnocení práce žáka v aktivitách spojených s hrou?
- Autoevaluace (oblast sebehodnocení) je nedílnou součástí života školy. Je vhodné (a případně jak) začlenit výsledky žakových činností v rámci herních strategií do žakovského portfolia?

Předloženou diplomovou práci doporučuji hodnotit stupněm „výborný“

Mgr. Martin Kvapil

V Rapšachu dne 15.5. 2007

výborně

Návrh na klasifikaci diplomové práce:

.....
podpis vedoucího - recenzenta diplomové práce